

Nový pohled na dětské nemoci

MARKUS SOMMER

I

Zkušenosti, které získáváme, nás proměňují. Můžeme se z nich poučit, můžeme jimi vyzrávat. Když nás však přemohou a my nejsme schopni je vyřešit, mohou nám i uškodit a traumatizovat nás. Přemíra úkolů vyžadujících naše plné nasazení, veškerou naši sílu, může znamenat i výstup přes práh na nový životní stupeň. Iniciační rituály mnoha národů, zkoušky vyžadující odvahu a přemáhání sebe sama, představují takové kroky přes práh. Ale i v našem světě znamenají zkoušky při studiu nebo například i zkouška k získání řidičského průkazu přístup k novým aktivitám a příležitostem vývoje. Takovým prahem může být i naše veřejné vystoupení třeba na koncertě nebo nebezpečná túra v horách.

Pro všechny takové okamžiky platí toto: jsou namáhavé a plné nebezpečí a spektrum prožívané zkušenosti sahá od pouhé blamáže až k možné smrti. Když takovou zkoušku zvládneme, vnímáme, jak jsme silní, radujeme se z pocitu štěstí a získaného pocitu volnosti, cítíme, že jsme v životě dosáhli o něco výš.

Prahové okamžiky, které se zákonitě vyskytují během života, souvisejí i s naším tělem. Nejzřetelnější to je při narození, při porodu, který přivádí matku a dítě až na hranici únosnosti. Ale přes veškerou bolest a vyčerpání čeká na konci pocit štěstí a vstup do nového světa. I prořezávání zoubků tvoří důležitý práh: prodírající se zub si razí cestu dásní, je to provázeno bolestí, značným omezením a často i horečkou. Na konci tohoto procesu však dítě překročilo práh ze života kojence do života raného dětství a může nyní samostatněji a s novými schopnostmi zvládat svět kolem sebe. Na růst mléčných zubů se můžeme dívat jako na první (a nevyhnutelnou) „dětskou nemoc“.

Vlastní dětské nemoci jsou jen zdánlivě vyvolány zvenčí prostřednictvím nějakého „bacilu“. Často se přihodí, že v početnější rodině zůstanou dvě děti zdravé, zatímco ostatní prodělávají spalničky nebo neštovice, a pak třeba o dva roky později dozraje čas a tytéž nemoci se objeví u těch, které je ještě neprodělaly. Při dětské nemoci jako při růstu zubů rovněž dochází k přestavbě těla, i když méně výrazně. Tělo dostáváme od rodičů, jejichž dědičné látky se spojují k vytvoření nového organismu. Vlastností od rodičů máme mnoho, avšak nejsme pouhý průměrný výsledek dědičných látek, nýbrž zcela osobitá bytost. I naše tělo se musí přetvářet tak, aby se k nim více „hodilo“. To se děje v podstatné míře v dětství. Když s sebou životem vláčíme příliš mnoho „cizího“, může to vést k tomu, že náš imunitní systém nakládá s částmi našeho organismu jako s něčím cizím, co se potom do nás dostává zvenčí s bakteriemi nebo viry. To pak může přispívat k tomu, že vznikají „autoimunní onemocnění“, jako například určitá revmatická onemocnění nebo záněty ledvin. I stále častěji se vyskytující astma a neurodermitidy mívají takovou příčinu.

Dětské nemoci přispívají k přetváření a přizpůsobování těla. Když si tělo vytvoří horečku, aby se celé prohrálo, odchází přitom všechno cizí. Často zjišťujeme, že po prodělané dětské nemoci se rysy dětského obličejce individualizují a dítě si osvojuje nové schopnosti. Dětské písmo, které bylo dosud neurované a nemělo jednotný směr, se může po takové nemoci harmonicky upravit a individualizovat, což je samo o sobě projevem zvýrazňující se osobnosti. V dětských kresbách nacházíme často vývojové skoky, a když se v rodině překoná těžká dětská nemoc, často se díky tomu vyvíjí kompetence a síla k překonávání nemocí vůbec. Dětský lékař dr. K. R. Krummer k tomu ve své praxi shromáždil překvapivé důkazy na základě vyšetření více než tisíce případů spalniček.

Narození a růst mléčných zubů jsou vývojové kroky, které i v budoucnosti obstojí, ale horečnatých dětských nemocí ubývá, protože se omezují očkováním. Některé z nich mají být

zlikvidovány úplně. Je to pochopitelné, neboť jak jsme již uvedli, za skutečnými hrozbami a prahy číhá také nebezpečí. Není příjemné trpět při planých neštovicích strašným svěděním, ani to, když jeden z rodičů musí při onemocnění dítěte zůstat doma. A u některých dětských nemocí dokonce přetrvává riziko trvalého poškození. V tomto ohledu jsou obzvláště kritické spalničky, které mohou vést až k zápalu mozkových blan s trvalými následky. Když se v Coburgu v roce 2002 vyskytlo 1200 případů spalniček a tisk o tom referoval pod palcovými titulky, nedošlo u žádného případu k takovým nebezpečným koncům. V roce 2001 platila povinnost hlásit všechna onemocnění spalničkami a při více než 10 000 onemocněních je té doby známý jen jeden případ úmrtí osmiměsíčního dítěte, u něhož se současně přidala spála. Je ale statisticky dokázáno, že ani odstranění takových vývojových prahů není bez následků, stále častější jsou pak výše jmenované chronické nemoci. S potlačováním dětských nemocí to spojují nejen odhady mnoha lékařů, nýbrž i odborné studie a statistiky. Ty poukazují dokonce i nato, že mnoho dospělých onkologických pacientů neprodělalo téměř žádné dětské nemoci. A rodiče by neměli mít takový strach z následků prodělaných dětských nemocí, jako spíše z možných onemocnění následujících po očkování. Je třeba jen pochopit, že překážky a prahové situace, které provázejí lidstvo odnepaměti, mají svůj smysl - pochopitelně však i svá vlastní nebezpečí.

Z němčiny přeložila Eva Oliveriusová